

WELKOM IN DE
PROVINCIEDOMEINEN

BUITEN LEREN

IN, MET EN VAN DE NATUUR!

Aanbod basisonderwijs
schooljaar 2019 – 2020

west-vlaanderen
de gedreven provincie

Bulskampveld Beernem - **De Blankaart** Woumen (Diksmuide) - **De Gavers** Harelbeke - **Deertlijk**
Duinpanne De Panne - **De Palingbeek** Zillebeke (Ieper) - **De Voelsprietrij** 't West-Vlaamse hart
Zwin Natuur Park Knokke-Heist - **MOS** duurzame scholen straffe scholen

VOORWOORD

Beste leerkracht,

Zoek je een boeiende, actieve en tegelijkertijd leerrijke activiteit in de natuur voor jouw leerlingen? Je vindt zeker je gading in de provinciale bezoekerscentra of via De Voelsprietierij in 't West-Vlaamse hart. Ze bieden een uitgebreid aanbod voor belevend leren in een centrum of in de eigen schoolomgeving. Voor elke regio en voor elke graad zijn er meerdere thema's en mogelijkheden om eindtermen te behalen rond natuur- en milieueducatie! Ook onze MOS-begeleiders hebben een aanbod en staan je met raad en daad bij om van jouw school een straffe, duurzame school te maken.

Ontdek het allemaal op de volgende pagina's. Voor de gedetailleerde beschrijving van elke module verwijst ik naar de website www.klasbakken.be.

Ik wens jou en je leerlingen leerrijke natuurbeleving in onze provincie!

Gedeputeerde Jurgen Vanlerberghe

Raadpleeg de legende hieronder.

	duurt 1 uur
	enkel in het voorjaar
	enkel in het najaar
	enkel mogelijk als je zelf begeleidt - gratis
	zelf begeleiden mogelijk na afspraak – € 15 voor gebruik materiaal/lokaal
	zelf begeleiden mogelijk na afspraak – gratis
	module kan ook op een andere locatie
	afwijkende prijs

INHOUD

- 2 Voorwoord
- 2 Legende
- 3 Inhoud
- 3 Praktisch

20 Contactgegevens centra

- 4-18 Aanbod
- 4 Bulskampveld [Beernem](#)
- 6 De Blankaart [Diksmuide-Woumen](#)
- 8 De Gavers [Harelbeke](#)
- 10 Duinpanne [De Panne](#)
- 12 De Palingbeek [Ieper-Zillebeke](#)
- 14 De Voelsprietierij 't West-Vlaamse hart
- 16 Zwin Natuur Park [Knokke-Heist](#)
- 18 MOS versterkt je school

PRAKTISCH

Enkele gegevens die voor alle activiteiten gelden tenzij een pictogram in de tabel het anders aangeeft – raadpleeg hiervoor de legende op blz. 2:

- **Duur:** 2 of 2 ½ uur afhankelijk van de gekozen module
- **Grootte van de groep:** 25 deelnemers
- **Prijs:** € 60 voor de activiteiten zonder materiaalverbruik, een pictogram geeft aan dat een module meer kost. In het Zwin Natuurpark: € 60 + € 4 toegangsprijs/ll. (indien reservering 3 weken op voorhand, anders € 5/ll.)
- Heel veel modules kunnen enkel onder begeleiding van het bezoekerscentrum, een pictogram geeft aan wanneer je ook zelf kunt begeleiden. Enkele modules zijn dan gratis. Voor andere modules bedraagt de kostprijs voor gebruik van het materiaal/lokaal € 15.
- De meeste modules zijn het hele jaar door mogelijk, een pictogram geeft aan wanneer een module enkel in het voorjaar of het najaar kan.
- Omdat verplaatsingen voor een klas niet altijd evident zijn, is het voor sommige modules mogelijk die in de buurt van de school te reserveren: **NME op locatie** dus. Een pictogram geeft aan voor welke modules dit kan. In 't West-Vlaamse hart zijn alle modules op locatie.
- Vraag de uitgebreide infofiche van een module via mail of surf naar de website

DOELGROEP	MODULE	
kleuters		
2de* en 3de	Beestenbuurt - verhalend belevingsparcours met Roestje de eekhoorn	👤
2de en 3de	Beestig natuurpad - zintuiglijk leerpad met spelletjes en opdrachten over dieren in de buurt	👤📁
2de* en 3de	Flierefluiter - speels leerpad met opdrachten over vogels	📁
2de en 3de	Kabouterpad - zintuigelijke opdrachtentocht in het bos	👤📁
1ste en 2de**	Kriebel en Wiebel - feest met eenvoudige belevingsopdrachten in de natuur	
3de	Op een grote paddenstoel - verhalend speur- en opdrachtenparcours rond paddenstoelen	👤👤
2de* en 3de	Zoem zoem de geheime koffer - speelse ontdekkingsstocht over het leven van de honingbij	
1ste graad		
	Actief met de natuurgids - interactieve natuurwandeling met seizoensgebonden thema's naar keuze	📁
1ste leerj.	Beleef het landschap met Piep de Bosmuis - speels parcours vol oriëntatieopdrachten	
	Flierefluiter - speels leerpad met opdrachten over vogels	📁
	Kennismaking met het VOC - begeleid bezoek aan het Opvangcentrum voor Vogels en Wilde Dieren	
	Op een grote paddenstoel - verhalend speur- en opdrachtenparcours rond paddenstoelen	👤👤
	Op stap met de boskoffer - veldwerkpakket met opdrachten over het bos	👤
	Vossenstreken - verhalend en speels parcours met opdrachten over de voedselkringloop van de vos	
	Zoem zoem de geheime koffer - speelse ontdekkingsstocht over het leven van de honingbij	
2de graad		
	Actief met de natuurgids - interactieve natuurwandeling met seizoensgebonden thema's naar keuze	📁
	Bijen, hommels en wespen - speels onderzoek naar de leefwereld van bijen, hommels en wespen	
	Herbos jezelf! - creatief en speels parcours met opdrachten over het bos in relatie tot de mens	📁
	Kennismaking met het VOC - begeleid bezoek aan het Opvangcentrum voor Vogels en Wilde Dieren	
	Op stap met de boskoffer - veldwerkpakket met opdrachten over het bos	👤
	Uilen met ballen - actieve kennismaking met uilen als jagers gevolgd door het pluizen van braakballen	
3de graad		
	Actief met de natuurgids - interactieve natuurwandeling met seizoensgebonden thema's naar keuze	📁
	In het spoor van Roestje - educatief pad met zelfstandige groepsopdrachten rond bosdieren	👤
	Kennismaking met het VOC - begeleid bezoek aan het Opvangcentrum voor Vogels en Wilde Dieren	
	Moord in de poel - detectivespel naar het leven in en rond een poel	📁
	Op stap met de boskoffer - veldwerkpakket met opdrachten over het bos	👤
	Vlerk de vleermuis achterna - parcours met opdrachten over het leven van de vleermuis	
aanvragen op maat		
	Leerkrachten en directies - pedagogische studiedag op maat	
	Leraren in opleiding - ondersteuning NME-bachelorproef	
	Leraren in opleiding - Natuurstudiedag op maat	

* de module is pas geschikt voor 2de kleuter na de paasvakantie.

** de module is geschikt voor 2de kleuter tot aan de kerstvakantie.

ANDER AANBOD IN HET DOMEIN Tentoonstelling 'Zaden en vruchten op reis'.

We gaan samen op reis met de zaden en de vruchten. Alle geheimen van de verschillende soorten worden ontrafeld. Hoe brengen ze nieuw leven? Hoe verplaatsen ze zich? Wie helpt ze? Een reuzegrote zoekkaart maakt je wegwijz in de verscheidenheid aan vruchten, de dragers van zaden. Via het doolhof word je naar verschillende hoeken geleid, waar je de vruchten van dichtbij kan bestuderen. Snuister doorheen de tentoonstelling en ontdek de bijzondere aanpassingen van zaden en vruchten om zich te laten meevoeren door wind, water of dieren. Zelfs de mieren helpen mee met deze belangrijke taak! 'Zaden en vruchten op reis' laat je op een boeiende manier zien hoe zaden en vruchten de wereld rond reizen om elders een nieuw leven te beginnen.

Ga je ook mee op deze wonderbaarlijke reis?

Doelgroep: vanaf het 4de leerjaar

Periode: van 1 september 2019 tot 1 december 2019

Gratis bezoek – vooraf reserveren noodzakelijk – maximum 1 klasgroep per keer

ZONDAG 26 MEI 2020 VAN 14 TOT 16.30 UUR (S)team up! Verwenwandeling voor leerkrachten en hun gezin

Na een korte kennismaking met wat Bezoekerscentrum Bulskampveld leerkrachten te bieden heeft, gaan we samen op stap. We vormen een team op zoek naar de bijzondere talenten van dieren in het bos. Wie is de sterkste? Loop je sneller met 14 poten? Hoe overbrug je een hindernis? Geen uitdaging is te groot... met ongelofelijke creativiteit en genialiteit biedt de natuur een oplossing...

Laat je op een ontspannende en uitdagende manier verwennen tijdens deze boeiende wandeling, waarbij je tonnen inspiratie opdoet en een verrassende invalshoek krijgt voor jouw outdoor STEAM-lessen. Een win – win dus!

Gratis deelname – vooraf reserveren noodzakelijk – maximum 50 deelnemers

WIST JE DAT...

er in het Bulskampveld een gratis uitleendepot is voor heel wat veldwerkmateriaal.

Reserveren en info, contacteer het bezoekerscentrum (zie laatste pagina)

DOELGROEP	MODULE	
kleuters		
3de	Floepje zoekt poel - Stap mee in een verhaal vol waterweetjes en natte speeltjes.	
	Kabouterpad - zintuiglijke opdrachtentocht in het bos	
2de en 3de	Zoem zoem de geheime koffer - speelse ontdekkingsstocht over het leven van de honingbij	
1ste graad		
	Floepje zoekt poel - Stap mee in een verhaal vol waterweetjes en natte speeltjes.	
	Houtzoekertjes - Een bos is meer dan een verzameling bomen. Spoorzoekers gezocht voor een zintuiglijke zoektocht naar de egel, de vos, de muis, het ree, het konijn en de eekhoorn.	
	Zoem zoem de geheime koffer - speelse ontdekkingsstocht over het leven van de honingbij	
2de graad		
	Actief met natuurgids - over mooie plekjes en boeiende verhalen in natte natuur: horen, zien en beleven - combinatie met de fluisterboot mogelijk (€ 110)	
	Broekventje vertelt - over een fantasierijke beleving aan de rand van een vallei: een wonderlijke wereld van wolken en water, sterren en stammen	
	De bosprofessor - Assistenten gezocht om mee te helpen bij een levensbelangrijk bosonderzoek!	
	De Paddenpoel - een poel met een vijverhuis om het waterleven te verkennen: scheppen en ontdekken, beleven en verwonderen Enige locatie: Paddenpoel te Oostvleteren.	
	Duik eens in de poel - scheppen naar waterleven en uitzoeken wie zich laat vangen	
	Op bezoek bij de imker - De imker vertelt over het leven van de honingbij, wat ze nodig hebben en waarom ze zo nuttig zijn.	
	Schatkist van Boris - met de bostrol gaan we op zoek naar het nut van bos en bomen voor mens en dier	
	Uilen met ballen - Actieve kennismaking met uilen als jagers gevolgd door het pluizen van braakballen	
3de graad		
	Actief met natuurgids - over mooie plekjes en boeiende verhalen in natte natuur: horen, zien en beleven - combinatie met de fluisterboot mogelijk (€ 110)	
	Amal, mijn botten: natuurbeheer met klasse! - Hoe belangrijk is natuur? En wat doen we ermee? Handen uit de mouwen voor meer en betere natuur!	
	De Paddenpoel - een poel met een vijverhuis om het waterleven te verkennen: scheppen en ontdekken, beleven en verwonderen. (Enige locatie: Paddenpoel te Oostvleteren).	
	Het spook van De Blankaart - 3 groepen, 3 locaties, 3 verhalen en 3 zoekopdrachten; maar vooral: wie van de drie is het?	
	Moord in de poel - detectivespel naar het leven in en rond een poel	

	Bosprofessor	Broekventje vertelt	Duik eens in de poel	Floepje zoekt poel	Houtzoekertjes	Kabouterpad	Moord in de poel	Schatkist van Boris	Actief met natuurgids
Alveringem - Poel gemeentehuis			●						
Diksmuide - stadspark						●			
Diksmuide - IJzerboomgaard			●				●		
Diksmuide - Esenkasteel			●				●	●	
Houthulst - Vrijbos poel Zanddambeek			●						
Houthulst - Vrijbos speelbos	●				●			●	●
Jonkershove - poel			●						
Koekelare - Motepark			●	●			●		
Kortemark - bufferbekken			●				●		
Langemark - poel Bosseltje			●				●		
Oostvleteren - De Paddenpoel			●						
Pervijze - poel Ghyselen			●				●		
Reninge - poelgracht Burg. Pietersstraat			●						
Woumen - Sport Vlaanderen Woumen		●							

WERELDWATERWEEK 2020

Van 23 tot 27 maart 2020 wordt de vijfde editie georganiseerd voor de tweede graad van het basisonderwijs in het kader van Wereldwaterdag. Dan staan de waterdirigent, de waterprofessor, de waterspotter en de wereldwaterreiziger klaar voor een bad vol waterverhalen. Info via blankaart@west-vlaanderen.be

OP DE KOFFIE VOOR LEERKRACHTEN EN DIRECTIES

Maak kennis met het aanbod voor kleuter- en basisonderwijs. Twee modules naar keuze worden je voorgesteld. Interesse? Stuur ons een mailtje en je wordt persoonlijk op de hoogte gehouden!

Wanneer:

Op de najaarskoffie: Woensdag 28 augustus 2019 (13.45 – 16.30 uur)

Reserveren en info, contacteer het bezoekerscentrum (zie laatste pagina)

DOELGROEP	MODULE
kleuters	
2de en 3de	Beestig natuurpad - zintuiglijk leerpad met spelletjes en opdrachten over dieren in de buurt
3de	Flierefluïters - speels leerpad met opdrachten over vogels
	Kabouterpad - zintuiglijke opdrachtentocht in het bos
3de	Op een grote paddenstoel - verhalend speur- en opdrachtenparcours rond paddenstoelen
2de en 3de	Zoem zoem de geheime koffer - speelse ontdekkingsstocht over het leven van de honingbij
1ste graad	
	Actief met de natuurgids - interactieve natuurwandeling met seizoensgebonden thema's naar keuze
	Flierefluïters - speels leerpad met opdrachten over vogels
	Op een grote paddenstoel - verhalend speur- en opdrachtenparcours rond paddenstoelen
	Op stap met de boskoffer - veldwerkpakket met opdrachten over het bos
	Kopje onder in de Gavers - bezoek aan de interactieve tentoonstelling en leerrijke buitenactiviteit
	Waterdraakje vertelt een (g)beestig verhaal - activiteiten rond dieren en planten in, onder en langs de Gavervijver
	Zoem zoem de geheime koffer - speelse ontdekkingsstocht over het leven van de honingbij
2de graad	
NIEUW	Arboretum Challenge - boeiend spel waarbij de kinderen de wonderen van het bos ontdekken aan de hand van een iPad
	Bijen, hommels en wespen - speels onderzoek naar de leefwereld van bijen, hommels en wespen
	Het bos door de ogen van ... - het bos beleven door de ogen van iets of iemand anders
	Klieder, kledder, klater... kletsnat van water - kijk, onderzoek het water; word kapitein van de plas
	Kriebelbeestjes - we zoeken en bestuderen bodemdierpjes
	Op stap met de boskoffer - veldwerkpakket met opdrachten over het bos
	Kopje onder in de Gavers - bezoek aan de interactieve tentoonstelling en leerrijke buitenactiviteit
	Zwanen over zwammen - ontdekkingsstocht rond paddenstoelen en schimmels
3de graad	
NIEUW	Arboretum Challenge - boeiend spel waarbij de kinderen de wonderen van het bos ontdekken aan de hand van een iPad
	Het bos door de ogen van ... - het bos beleven door de ogen van iets of iemand anders
	Klieder, kledder, klater... kletsnat van water - kijk, onderzoek het water; word kapitein van de plas
	Kriebelbeestjes - we zoeken en bestuderen bodemdierpjes
	Moord in de poel - detectivespel naar het leven in en rond een poel
	Op stap met de boskoffer - veldwerkpakket met opdrachten over het bos
	Kopje onder in de Gavers - bezoek aan de interactieve tentoonstelling en leerrijke buitenactiviteit
	Solidaire of solitaire - kennismaking met het leven van alleen levende wespen en bijen
leerkrachten	
	Pedagogische studiedag op maat

TIJDELIJKE TENTOONSTELLING

Kopje onder in de Gavers

De familie 'Doedeleau' (zie tekening) neemt klein en groot mee op sleeptouw in een spannend verhaal. Samen gaan we kopje onder en wagen we ons aan een virtuele duik in het Gavermeer. Op deze verkenningstocht leer je de boeiende onderwaterwereld van fauna en flora ontdekken op een speelse en interactieve manier.

Doelgroep: basisonderwijs

Duur: 2 uur, inclusief de gekoppelde buitenactiviteiten

WIST JE DAT...

Uitleendepot

PRNC De Gavers beschikt over een uitgebreid uitleendepot waar leerkrachten heel wat didactisch materiaal gratis kunnen ontlenen om zelf aan de slag te gaan in de schoolomgeving.

Combinatie natuur en sport

de Gavers een leerrijke dag aanbiedt waarbij sport en natuureducatie elkaar afwisselen.

Natuurspelen

Tal van natuurspelen om met de kinderen te spelen zijn beschikbaar. Tijdens de bosjenga, de vijvermikado, het konijnenkeutelspel, de paddenstoelenbowling en de bostwister leren de kinderen spelenderwijs iets meer over de dieren in het bos of in de vijver en hun gedrag, voedselpatroon, ... bij elk spel zit een eenvoudige handleiding, waardoor de leerkracht het zelf kan begeleiden. Het ontlenen van het spel is gratis, maar is domeingebonden.

Ook een uitgebreid sportaanbod

Misschien is het voor jou een ware uitdaging om de Gavers ook eens op sportief of recreatief vlak te verkennen. De talrijke speelpleintjes in het domein zijn ideaal om van je uitstap met de kleuters een volwaardige dag te maken. Tevens is er ook een ruime waaier aan sportieve, uitdagende activiteiten en dit vanaf het eerste leerjaar. Zo kan je bijvoorbeeld in de voetsporen treden van Winnetou en het Gaverbos verkennen in ware Indianenstijl.

Reserveren en info, contacteer het recreatie- en natuurcentrum (zie laatste pagina)

Beschrijving van de modules: www.klasbakken.be

DOELGROEP MODULE

kleuters	
2de en 3de	Beestig Duinpad - een speelse zoektocht naar dieren in bos en duin
1ste en 2de	Een dagje aan zee - met de klaspop Jules een dagje op vakantie aan zee
3de	Juffertje groen - speelse en creatieve doe-opdrachtjes in bos en duin rond Duinpanne
1ste graad	
	Beestig Duinpad - een speelse zoektocht naar dieren in bos en duin
	Bloemenkraam en schelpenhandel - knutselen van strandbloemen, kennis maken met enkele schelpjes
	Juffertje groen - speelse en creatieve doe-opdrachtjes in bos en duin rond Duinpanne
	Strandwandeling - begeleide excursie op zoek naar schatten van de zee
2de graad	
	Kriebelbeestenspel - spel waarbij kriebelbeesten gezocht, geobserveerd en vergeleken worden
	Noordzeeslag - spel over zeedieren die lijden onder milieuproblemen
	Speurneuzen in bos en duinen - doe-opdrachten boordevol zintuiglijke waarneming in bos en duin
	Strandwandeling - Op zoek naar schatten van de zee met de zoekkommer.
NIEUW	Zeeprolelje - wordt zeeprofessor via allerlei zeeproefjes in Duinpanne
3de graad	
	Duinenreservatenspel - educatief spel rond natuurbeheer en natuurbehoud
	Expeditie Oosthoekduinen - doe-opdrachten die beleving in de duinen stimuleren
	Kriebelbeestenspel - kriebelbeesten zoeken, observeren en vergelijken
	Noordzeeslag - spel over zeedieren die lijden onder milieuproblemen
	Strandwandeling - op zoek naar schatten van de zee met de zoekkommer
NIEUW	Zee-expert - ontdek de geheimen van de zee in een labo
leerkrachten	
	Ga buiten spelen - workshop rond natuurbeleving bij kinderen
	Pedagogische studiedag en vorming op maat

ZOEKTOCHTEN DUINPANNE - ENKEL MET BEGELEIDING VAN DE LEERKRACHT.

kleuters	
Peuters en kleuters	Speuren naar dieren - zoektocht naar de houten dieren in de duinentuin € 0,5/LL
1ste graad	
NIEUW	Expo - een greeter loodst je door de tentoonstelling (vanaf sept. 2019) € 1/LL
	Schaduwtocht - zoektocht naar silhouetten van zee- en stranddieren in de duinentuin € 0,5/LL
2de graad	
NIEUW	Expo - een greeter loodst je door de tentoonstelling (vanaf sept. 2019) € 1/LL
	Piratenroute - schattenjacht in de duinentuin, zelfstandig of in groepjes € 1/LL
3de graad	
NIEUW	Expo - een greeter loodst je door de tentoonstelling (vanaf sept. 2019) € 1/LL
	Piratenroute - schattenjacht in de duinentuin, zelfstandig of in groepjes € 1/LL

MODULES: BEGELEIDING IN OVERLEG MET DUINPANNE

kleuters	
2de en 3de	Boreas - speelse en creatieve doe-opdrachtjes rond zee, strand en duin
1ste graad	
	Flar en Flora - waarnemingstocht en poppenspel rond zee, strand en duinen
2de graad	
	Zeekoffer - koffer met didactisch materiaal over de zee
3de graad	
	Zeekoffer - koffer met didactisch materiaal over de zee

Reserveren en info, contacteer het bezoekerscentrum (zie laatste pagina)

Beschrijving van de modules: www.klasbakken.be

MODULES Aanbod 2019-2020

Duur: ½ dag is 2 u tot 2 ½ u, afhankelijk van de gekozen module

MODULE	Kemmelberg	Palingbeek	Yper Museum	schoolomgeving	Eigen begeleiding mogelijk (€ 15 voor gebruik materiaal)	Mobiele NME (zie kaart)
kleuters						
Beestig Natuurpad (2° en 3° kleuter)	●	●	●	●	●	●
Bonte beestenboel* (3° kleuter)		●				
Aan het werk op De Milieuboerderij (3° kleuter)		●				
Op een grote paddenstoel (3° kleuter)	●	●	●	●	●	●
Zoem, zoem... de geheime koffer (2° en 3° kleuter)		●				
Kabouterpad (kleuter en 1° leerjaar)				●	gratis	●
Eerste stappen in de ruimte (3° kleuter - duur op aanvraag - max. 1,5 uur)		●				
1ste graad						
Bonte beestenboel*		●				
Aan het werk op De Milieuboerderij		●				
Op een grote paddenstoel	●	●	●	●	●	●
Zoem, zoem... de geheime koffer		●				
Kabouterpad				●	gratis	●
Spelen met Boris	●	●				●
Herbos jezelf	●	●				●
Op verkenning in ons zonnestelsel		●				
Op stap met de boskoffer				●	gratis	
Speurtochten (€1)	●	●				●
Lentekriebels	●	●				●
Duik eens in de Paddenpoel (nieuw!)						●
Natuurdoewandeling (tot en met 3° leerjaar) (op maat van grote groepen)		●				
2de graad						
Aan het werk op De Milieuboerderij		●				
Herbos jezelf	●	●				●
Op stap met de boskoffer	●	●	●	●	gratis	●
Speurtochten (€1)				●	●	
Duik eens in de Paddenpoel (nieuw!)						●

MODULES Aanbod 2019-2020

Duur: ½ dag is 2 u tot 2 ½ u, afhankelijk van de gekozen module

	Kemmelberg	Palingbeek	Yper Museum	schoolomgeving	Eigen begeleiding mogelijk (€ 15 voor gebruik materiaal)	Mobiele NME (zie kaart)
Schaap wordt wollebol (module van 1,5 uur, enkel in combinatie met bezoek aan Yper Museum)**			●			
Over('t)leven in het bos (vanaf 4° leerjaar)	●	●				●
De schatkist van Boris	●	●				●
Broebelbeesten		●				
Reis door de ruimte		●				
Composteren kun je leren		●				
Laura Maxima/Wenkende wieden/Meten is weten (modules van 1 uur)	●	●		●		
Over de Kemmelberg	●					
3de graad						
Aan het werk op De Milieuboerderij		●				
Herbos jezelf	●	●				●
Op stap met de boskoffer				●	gratis	
Speurtochten (€1)	●	●				●
Duik eens in de Paddenpoel (nieuw!)						●
Schaap wordt wollebol (module van 1,5 uur, enkel in combinatie met bezoek aan Yper Museum)**			●			
Over ('t) leven in het bos (vanaf 4° leerjaar)	●	●				●
Het bos (park) door de ogen van...	●	●				●
De Keltische Queeste	●					
SOS de winter komt er aan!	●	●				●
De ransel (ook op maat voor grote groepen)		●				
Oriëntatieloop		●				

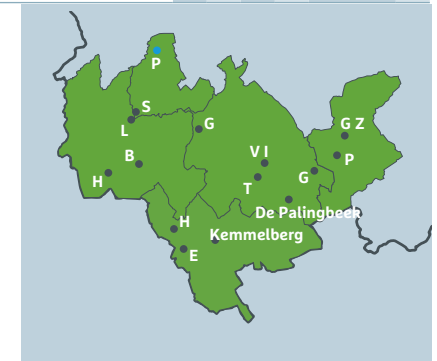
*+ 10 euro voor materiaal/klas

**+ 0,5 euro p.p. (Ieperse scholen: workshop: € 30 + materiaalkost)

Wist je dat ...

... er in De Palingbeek een gratis uitleendepot is voor heel wat veldwerkmateriaal.

Reserveren en info, contacteer het bezoekerscentrum (zie laatste pagina)

Beschrijving van de modules: www.klasbakken.be

DOELGROEP	MODULE	
kleuters		
2de en 3de	Beestig natuurpad - zintuiglijk leerpad met spelletjes en opdrachten over dieren in de buurt	📖
	Kabouterpad - zintuiglijke opdrachtentocht in het bos	📖
1ste graad		
	Beestig natuurpad - zintuiglijk leerpad met spelletjes en opdrachten over dieren in de buurt	📖
Begin 1ste lj.	Kabouterpad - zintuiglijke opdrachtentocht in het bos	📖
	Ontdek het Sterrebos - met een natuurgids op ontdekkingstocht in het Sterrebos	📖
	Ontdek de Kleiputten - met een natuurgids op bezoek in dit kleine, belangrijke natuurreservaat	📖
	Op bezoek BIJ de imker - de imker gidst je honingzoet door de wondere bijenwereld	📖
2de graad		
	Landschapskoffer - Actieve ontdekkingstocht om het landschap te lezen met je ogen, je oren, je neus, ...	📖
	Ontdek het Sterrebos - met een natuurgids op ontdekkingstocht in het Sterrebos	📖
	Ontdek de Kleiputten - met een natuurgids op bezoek in dit kleine, belangrijke natuurreservaat	📖
	Op bezoek BIJ de imker - de imker gidst je honingzoet door de wondere bijenwereld	📖
	Op pad met pad - wie is pad? hoe groeit pad? en waarom trekt pad er op uit?	📖 🗺️
	Op stap met de boskoffer - veldwerkpakket met opdrachten over het bos	📖
3de graad		
	Landschapskoffer - Actieve ontdekkingstocht om het landschap te lezen met je ogen, je oren, je neus, ...	📖
	Moord in de poel - Detectivespel naar het leven in en rond een poel	📖
	Ontdek het Sterrebos - met een natuurgids op ontdekkingstocht in het Sterrebos	📖
	Ontdek de Kleiputten - met een natuurgids op bezoek in dit kleine, belangrijke natuurreservaat	📖
	Op bezoek BIJ de imker - de imker gidst je honingzoet door de wondere bijenwereld	📖
	Op pad met pad - wie is pad? hoe groeit pad? en waarom trekt pad er op uit?	📖 🗺️
	Op stap met de boskoffer - veldwerkpakket met opdrachten over het bos	📖
	Zoom@regio - 2-daagse fietsverkenning in 't West-Vlaamse hart binnen het thema voeding	📖 🗺️ 🍽️
leerkrachten		
team	Snuffelmee.be - kennismaking met het gratis digitaal omgevingsboek	📖

Uitleendienst met etalage

Gratis, altijd open en speciaal voor onderwijsmensen: de uitleendienst van De Voelsprietrij wil leerkrachten voluit aanmoedigen om onderzoekend met natuur bezig te zijn, o.a. door het materiaal aan te reiken. Je kan het aanbod bekijken op de website en reserveren lukt snel en gemakkelijk. Vind je niet wat je zoekt? Met een mailtje of telefoontje kunnen we je misschien toch wat op weg zetten.

Ontdek je plekje

De Voelsprietrij daagt leerkrachten uit om op ontdekking te gaan in de eigen schoolomgeving. De regio Midden-West-Vlaanderen staat garant voor enkele avontuurlijke landschapsparels en groene stadsoases. Dit zijn ideale plekken om met jouw klas actief aan natuur- en milieueducatie te doen.

Ongetwijfeld zijn er ook in jouw schoolbuurt locaties waar we met ons aanbod terecht kunnen. Leer ze ons gerust kennen en we bekijken samen de mogelijkheden.

Wist je dat...

- ~ De Voelsprietrij een eigen digitale nieuwsbrief heeft. Je kan je abonneren via de link op de homepage van www.voelsprietrij.be.
- ~ je slechts de helft van de kostprijs van een module moet betalen als je school in 't West-Vlaamse hart ligt. Je gemeente betaalt de andere helft. Op de website van De Voelsprietrij kan je ontdekken of je school in één van die 17 gemeenten ligt.
- ~ je bij de milieudienst van je gemeente gratis de provinciale veldwerkkoffers kan ontleneren? Roeselaarse scholen vinden dit materiaal in het Streekhuis (contactgegevens, p. 20)

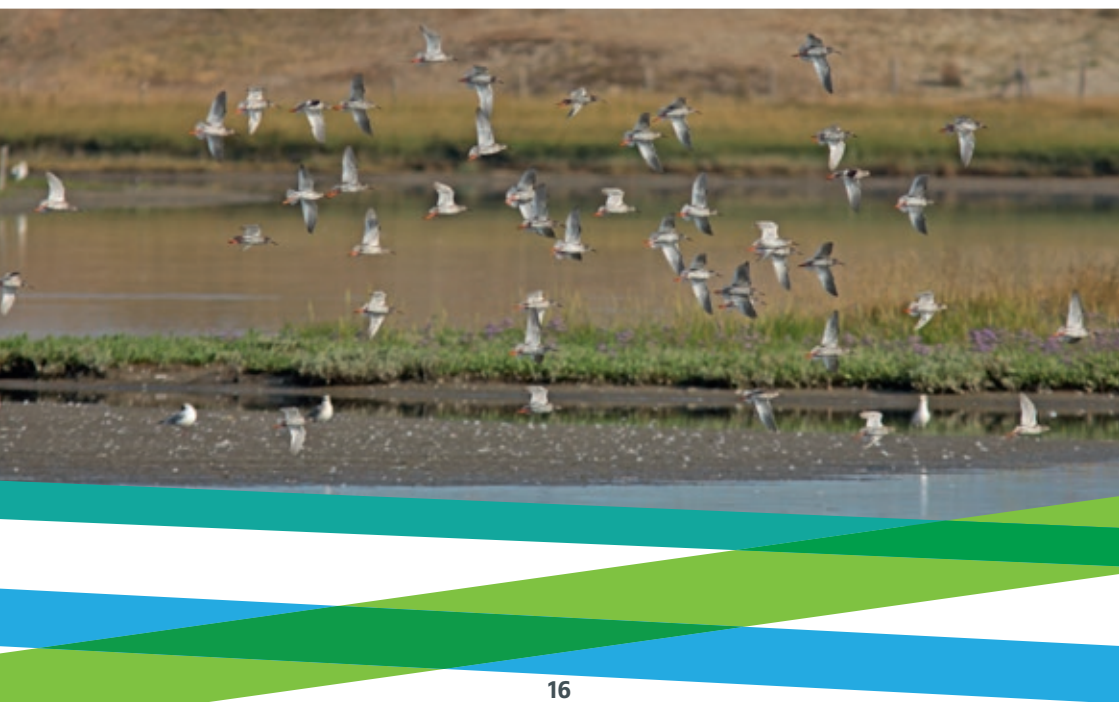

DOELGROEP	MODULE	
kleuters		
3de	Reiskriebels - we vliegen mee met het ooievaarskoppel Kobe en Cora	🌀
3de	Op stap met de Zwingids - ontdekkingsstocht in het Zwin	🌀
1ste graad		
	Op stap met de Zwingids - ontdekkingsstocht in het Zwin	🌀
	Reiskriebels - we vliegen mee met het ooievaarskoppel Kobe en Cora	🌀
	Shoppen in het Zwin - waar groeit het en hoe smaakt het?	🌀
2de graad		
	De Zwingelujtter - speuren naar strandvondsten. Maar wat met het zwerfvuil?	🌀
	Op stap met de Zwingids - ontdekkingsstocht in het Zwin	🌀
	Ornithologen in spe - als echte vogelkenners op pad met vogelgids en verrekijker	🌀
	Shoppen in het Zwin - waar groeit het en hoe smaakt het?	🌀
3de graad		
	Op stap met de Zwingids - ontdekkingsstocht in het Zwin	🌀
	Ornithologen in spe - als echte vogelkenners op pad met vogelgids en verrekijker	🌀

Prijs: € 60 + toegangsprijs (€ 4 per kind indien 3 weken op voorhand gereserveerd, anders € 5 per kind)

Voorzie aangepaste kledij en schoeisel!

Ontdek ons aanbod en trek er op uit met je leerlingen

Onze modules vinden plaats in het Natuur Educatief Centrum. Dat is speciaal uitgerust voor het ontvangen en begeleiden van schoolgroepen. Zo is er een gezellige vertelruimte en zijn drie andere lokalen voor uiteenlopende workshops ingericht.

In het hoofgebouw van het Zwin Natuur Park geeft de interactieve tentoonstelling over trekvogels een verrassende kijk op vogels en hun prestaties. Voor natuurbeleving en heerlijk gezonde zeelucht moet je dan weer naar buiten gaan. Een ontdekkingsstocht in het belevingspark met themahutten leid je tot op de dijk en tot in de Zwinvlakte. Zo'n gevarieerd programma met een stuk onvervalste natuurbeleving staan garant voor een onvergetelijke klasuitstap!

Wil je er een volledige daguitstap van maken?

Neem contact op via shana.duwein@west-vlaanderen.be
T +32 (0)50 61 93 47 of +32 (0)50 60 70 86

Vorming

Op de koffie in Het Zwin voor juffen en meesters

Wanneer? Woensdag 23 oktober 2019 van 14 tot 16.30 uur.

Voor wie? Leerkrachten basisonderwijs vanaf de 3de kleuterklas

Inschrijven via www.zwin.be

MOS

versterkt je school

Een duurzame toekomst voor onze planeet begint met het maken van bewuste keuzes. MOS helpt van je school een milieuvriendelijke en duurzame leer- en leefomgeving te maken, samen met de leerlingen, het schoolteam en het netwerk van de school. Hoe kan MOS mijn school GRATIS ondersteunen?

1. Trajectbegeleiding op maat

- Vergroening:

Denk je erover om de speelplaats een make-over te geven met ravot- en leer-natuur? MOS staat je bij met raad en daad en helpt je bij het uitstippelen en invullen van een traject.

Met de sessie 'Geef je speelplaats 50 tinten groen' denken we met het hele team na over het waarom van vergroening en het gebruik van de buitenruimte.

Wil je inzetten op het gebruik van de buitenruimte als het verlengde van je klaslokaal? Dan is de sessie 'Buiten leer je beter!' een echte aanrader voor een pedagogische studiedag.

- Klimaat:

In een tweejarig traject verdiept het team zich in de klimaatverandering. MOS helpt je dit complexe thema in de klas te brengen met tal van educatieve materialen, maar CO2-reductie is het ultieme doel.

- Voeding:

Lekker, gezond en verantwoord voor mens en planeet, dat is het minste wat je van eten mag verwachten. MOS werkt samen met Rikolto (Vredeseilanden), Kleur Bekennen en GoodPlanet om het voedingsbeleid op school duurzaam en gezond te maken, zowel in de keuken als in de klas.

- Leeft in jouw school een ander thema?

De MOS-ondersteuning wordt afgestemd op de noden en de vragen van de school. Laat niet na je MOS-begeleider te contacteren.

2. Informatie en inspiratie

MOS informeert en inspireert over het ruime aanbod aan milieu-educatieve en duurzame initiatieven.

Ken je de MOS-actiefiches en de *kaMOShibaiverhalen*? Ontdek het aanbod op www.mosvlaanderen.be

Wil je aan de slag met uitleenmaterialen zoals de MOS-energiekoffer of het pakket "Natuurlijk Energie"? Contacteer de MOS-begeleiding.

3. Netwerkmomenten en vorming

Je blik verruimen, persoonlijke bagage verrijken én uitwisselen met collega's uit andere scholen doe je op de *EDO-café's* van MOS.

Op zoek naar praktijkstimulerende en perspectiefverbredende middelen? Op de *MOS-vormingsmomenten* worden ze gratis aangeboden.

Hou de website en/of de nieuwsbrief in de gaten.

4. Gratis op stap met de MOS-pas

MOS-scholen reizen gratis met bus of tram van de Lijn in heel Vlaanderen voor milieu-educatieve uitstappen. Lees er eerst even de handleiding op na en vraag je MOS-pas minstens tien dagen op voorhand aan via www.mosvlaanderen.be

5. Meer info en inschrijven via

<https://www.west-vlaanderen.be/mos>

<https://www.mosvlaanderen.be>

<https://www.facebook.com/mosvlaanderen/>

Blijf op de hoogte via de MOS-nieuwsbrief: <http://abonneren.west-vlaanderen.be/>

CONTACTGEGEVENS

www.west-vlaanderen.be/bezoekerscentra

1 Bulskampveld

Bulskampveld 9, 8730 Beernem
T 050 55 91 00
E bulskampveld@west-vlaanderen.be

2 De Blankaart

Iepersteenweg 56, 8600 Woumen (Diksmuide)
T 051 54 59 48
E blankaart@west-vlaanderen.be

3 De Gavers

Eikenstraat 131, 8530 Harelbeke
T 056 23 40 10
E gavers@west-vlaanderen.be

4 Duinpanne

Olmendreef 2, 8660 De Panne
T 058 42 21 51
E duinpanne@west-vlaanderen.be

MOS-team basisonderwijs

Joke Oosterlijnck
T 050 40 33 80
E joke.oosterlijnck@west-vlaanderen.be
Donald Dupon
T 050 40 32 66
E donald.dupon@west-vlaanderen.be

5 De Palingbeek

Vaartstraat 7, 8902 Zillebeke (Ieper)
T 057 23 08 40
E bc.palingbeek@west-vlaanderen.be

6 De Voelsprietrij - 't West-Vlaamse hart

Streekhuis Midden-West-Vlaanderen
Spanjestraat 141, 8800 Roeselare
T 050 40 32 82
E wim.devarrewaere@west-vlaanderen.be

7 Zwin Natuur Park

Graaf Léon Lippensdreef 8, 8300 Knokke-Heist
T 050 60 70 86
E info@zwin.be

